

Az öreg toronyőr mosolygott.

— Jenő szeretné a kis kutyákat, he?

— Meghiszem, hogy szeretné és én is szeretném. Tudod mit, öreg apóka, adj nekem egyet, jó? Elviszem Jenőnek.

— Adok szívesen, akár mind a négyet odaadom. Ismerem én Jenőt, az apját is, Antalt is jól ismerem. Holnap elviszem a kutyákat.

— De egyet adj ide most, úgy szeretném elvinni... Nézd, nagy zsebem van, ide beléteszszük!... Kutyuka, édes kutyuka!...

Az egyik bumfordi, foltos fejű jószág kinézett a kosárból, azt cirógatta Marci, de az olyan kedves is volt, hogy csoda. (Folyt. köv.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A magyar gyorsírás tankönyve. Forrai Soma tanár kitűnő gyorsírás tankönyve iskolai és magánhasználatra, a Gabelsberger-Markovits rendszer szerint, tizedik kiadását érte meg. Egyelőre a levelező rész jelent meg. Ára ízléses kiállításban 1 kor. 30 fill. Kiadta a Lampel-Wodianer-féle könyvkereskedés Budapesten.

A Magyar Könyvtár legújabb sorozata Sardou-nak, a francia dráma nagymesterének egyik legutolsó munkáját teszi közzé. A címe «Andrea»; cselekvénye és meseszövege a legizgalmasabbak egyike, melyek Sardou tollából kikerültek, úgy, hogy a darab méltán sorakozik az ő legkiválóbb remekeihez. A fordítás néhai Fái J. Bélának gondos kezéből való. — Bizonyára érdeklődést fog kelteni a mostani sorozat egy másik száma is, melyben Molnár Ferenc vonul be a «M. K.» íróinak válogatott gárdájába. «Gyerekek» címmel a gyermek-életből vett nyolc, szebbnél-szebb rajtot ad benne, legtöbbjét dramatizált formában. — Végül van e sorozatban egy leginkább iskolai célú füzet is, melyet Katona Lajos, a kiváló irodalomtörténész adott ki: «Barlám és Jozafát története és a Bod-kódex egy példája.» Mind magát a szöveget, mind a hozzávaló bevezetést és jegyzeteket nagy tudással és gondossággal szerkesztette meg a kiadó. — A «M. K.» e füzetekkel már a 436-dik sorszámot érte el; a füzetek részletes jegyzéke ingyen kapható bármely könyvkereskedésben, valamint a kiadóhivatalban: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál, Budapest, Andrásy-út 21. Egyes szám ára 30 fillér.

FEJTÖRŐ.

Számítási kérdés:

Az órának 2 mutatója 3 órakor derékszöveget alkot; mikor történik ez ismét? (Kalisch fiúrek.)

Földrajzi kérdés:

Mi a neve annak a nagyküüllőmegyei kisközségnek, mely az Olt legészakibb kanyarulatánál terül el? Híres zárdáját Mária Terézia alatt Bukov rombolta le s romjaiból készült a község temploma? (Fábi János.)

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Magyar Kereskedelmi Közlöny, Budapest.

Történelmi kérdés:

Mi a neve annak a pestmegyei nagyközségnek, mely a Tisza jobb partjain fekszik. Ennek a községnek a mezejéről hoztak a magyar követek egy nyaláb fűvet s később itt verte meg Árpád Zalán fejedelmet, kinek az említett hely közelében erős vára volt. (V. Nagy Miklós.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő: 1905 december 10.

6. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: 12 és 7. Történelmi kérdés: Aglabidák. Földrajzi kérdés: Aggtelek; a barlang temető volt hajdanában. Képrejtvény: Rendesen csak akkor tanulunk meg várni, amikor már nincs mit remélnünk.

Helyesen fejtették meg: Bodnár János, Török Emil, ifj. Issekutz Aurel, Majtinszky Aladár, Venglercsék, Schletter Ödön, Vajda Andor, Irányi István, Makk István Béla, Meller Frigyes, Ungár Sándor, Németh Vince, Oestereicher Sándor, Madarassy Pál, László János.

A kitűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: Virág Palkó) Vajda Andor szegedi előfizetőnk (Kálváriatúca 5.) nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

V. D. A népmesét ügyesen írta meg, de nem a mi lapunkba való. D. F. (Budapest). Korai volna már most tenni meg a lépéseket; ráér még arra május 1-ig. **Önképzőkör.** A hangverseny műsorát úgy kell megállapítani, hogy a szavalati és zenei részek arányosan legyenek megosztva. M. M. (Szeged). 1. Hatodik osztályról szóló bizonyítvány. 2. Keresztlevél. 3. Szülők beleegyezése. 4. Orvosi bizonyítvány. M. J. (Szatmár). A közlésre szánt rejtvények mindegyikét külön darab papírosra kell írni. H. E. (Pozsony). Leveledet átadtuk a kiadóhivatalnak. Sz. T. (Zalaegerszeg). A képrejtvénynek egyik főkélléke, hogy jól rajzoljuk meg; a te rajzodból azt látjuk, hogy a jóakarát és a buzgó igyekezet nem hiányzik ugyan, de attól még távol állanak rejtvényeid, hogy azokat közölni lehetne. **Tudakozódó.** 1. A sorsolásban te is részt veszel. 2. Egy rejtvény megfejtése is elegendő arra, hogy a sorsolásban részt vegyél. 3. Ha jó, közöljük. 4. Latin olvasókönyvedben megtalálod erre a feleletet. 5. Gymnasium is, gimnázium is helyes; ez utóbbi inkább a magyar helyesírásnak felel meg. G. S. (Budapest). Mindkét rejtvényedtet közöljük. H. A. (Kispest). Rejtvényeid beváltak. V. A. (Szeged). Olvasd el tudakozódó üzenetét. — L. N. (Zenta). 1. Van Keszthelyen, Kassán, Debrecenben és Kolozsmonostoron. 2. Nines ingyenes hely az internátusban, de a tandíjat a jó tanulóknak elengedik. A felvételt vagy személyesen vagy írásban kell folyamodni az illető igazgatóságnál még pedig a téli félév folyamán október 1—8, a nyári félévre március 1—4-ike között. Okmányok: bizonyítvány a VI. osztályról; szülők vagy gyámának beleegyezése.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 4 kor. 80 fill.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám
Egész évre... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	

A PÁL-UTCAI FIÚK.

Elbeszélés a «Tanulók Lapja» számára.

Írta: Molnár Ferenc.

Az ajtóban várta Kolnayt, hogy barackot nyomjon a fejére. Sok volt már a Kolnay rovásán.

Mikor teljes számban voltak, Weisz a farakások közé hívta őket.

— Megnyitom a közgyűlést, — mondta rettentő komolyan.

Kolnay, aki már megkapta, sőt Barabásnak vissza is adta a barackot, azon a nézetten volt, hogy a tanári tilalom ellenére fönn kell tartani az együletet.

Barabás azonban meggyanúsította:

— Azért mondja, mert most rajta a sor elnöknek lenni. Én azt mondom, hogy elég volt a gitt-egyletből. Ti itt mind sorra elnökök vagytok, mi meg hiába rájuk a gittet. Én már utálok. Hát már egyébe se legyen a szájamban, csak folyton ez a ragacs?

Most Nemecek akart felszólalni.

— Szót kérek, — mondta az elnöknek.

— A titkár úr szót kér — mondta komolyan Weisz és csöngetett egy kis kétkrajcáros csöngettyével.

Nemecekbe azonban, aki a gitt-egyletben titkári tisztet viselt, belefagyott a szó. Meglátta az egyik farakás mellett Gerébet. Senki más nem tudta Gerébről azt, amit ő tudott, amit azon az emlékezetes estén Bokával együtt ő is látott. Geréb egyedül sompolygott a farakások között és egyenesen afelé a kis gúnyhó felé futott, amelyben a tót lakott a kutyájával. Nemecek érezte, hogy neki kötelessége szemmel tartani az árulót, vigyázni minden lépésére. Boka azt mondta, hogy addig, amíg ő nem jön, Gerébet nem szabad megtudnia, hogy látták a vörösingessel ülni a lámpa körül, a szigeten. Hadd higgye, hogy senki nem tud a dolog felől.

De most itt volt, itt sompolygott. Nemecek

A tanár úr elment s a föloszlott gitt-egylet egyedül maradt. Szomorúan néztek egymásra a fiúk. Kolnay a várakozó Bokának mesélte el a kihallgatás történetét. Boka föllélezett.

— Nagyon megijedtem — mondta, — mert már azt hittem, hogy a grundot árulta el valaki...

Ezalatt Nemecek odament a csoporthoz és suttogva szólt:

— Nézzétek... mialatt kihallgatott benneteket... én az ablaknál álltam... egy új ablak volt... és...

Megmutatta a darab friss gittet, amit az ablakból kapart ki. A többiek áhitattal néztek. Weisznek fölragyogott a szeme:

— Hát ha gitt van, akkor megint egyület is van! A grundon megtartjuk a közgyűlést.

— A grundon! A grundon! — kiáltotta a többi is. És valamennyien szaladni kezdtek, hazafelé. A lépcső visszhangzott a kiáltásaiktól, amint a Pál-utcaiak jelszavát harsogták:

— Hahó! Hó! Hahó! Hó!

És valamennyien kivágtattak a kapún. Boka egyedül ment, lassan. Neki nem volt jókedve. Neki Geréb járt az eszében, az áruló Geréb, aki a lámpát cipelte a fűvészkerti szigeten. Gondolatokba mélyedve ment haza, megebédelt s neki látott a másnapi latin leckének...

Isten tudja, hogy csinálták ilyen gyorsan, de a gitt-egylet tagjai már fél háromkor megjelentek a grundon. Barabás egyenesen ebédre jött, mert még majszolt egy nagy darab kenyérbéjat.

mindenáron tudni akarta, hogy miért megy a tóhoz. Tehát így szólt:

— Köszönöm, elnök úr, de a beszédemet majd máskor mondom el. Eszembe jutott, hogy valami dolgom van.

Weisz megint megrázta a kis csengőt:

— A titkár úr elhalasztja a beszédjét.

De a titkár úr akkor már szaladt. Szaladt, de nem Geréb után, hanem elébe. Keresztülvágtatott az üres telken és kiment a Pál-utca. Innen a Mária-utcaiba kanyarodott és lóhalálában száguldott a gőzfűrészek kapuja felé. Majd hogy el nem gázolta egy hatalmas aprófás szekér, amely épp akkor dőcögött ki a kapún. A kis vaskémény pöfögött, köpködte a fehér gőzt. A gőzfűrészek fájdalmasan visított benn a házban, mintha azt mondta volna:

— Viiiigyázz! Viiiigyázz!

— Bizony vigyázok is! — felelt neki futtában Nemecek s a kis ház mellett elhaladva lekerült a farakások közé s egyenesen a tót gúnyhója mögé ment. A tót gúnyhójának menedékes volt a teteje, és majdnem összeért ennek a tetőnek a széle azzal a farakással, amely a gunyhó mögött volt. Nemecek felkapaszkodott a farakásra s hasrafeküdt rajta. Oldalt pislogott ki és várta, hogy most mi lesz. Mit akarhat Geréb a tóttól? Talán a vörösingeseznek valamely hadicsele volt ez? Elhatározta, hogy kihallgatja a beszélgetést, bármi történjék is vele. Ó, mily dicsőséget fog ez neki hozni! Mily büszke lesz, amiért ő fedezte fel ezt az újabb árulást!

Amint várt, nézegetett, egyszerre meglátta Gerébet. Geréb lassan, óvatosan közeledett a gunyhó felé s folyton hátratekingetett attól való féltében, hogy követi valaki. S csak miután meggyőződött arról, hogy senki se jön utána, vágott neki bátran az útnak. A tót nyugodtan üldögélt a gunyhó előtt a padon s szivta a pipájából azokat a szivarvégeket, amiket a fiúk szoktak neki hozni. Mert mindenki gyűjtötte a szivarvégeket Janónak.

Felugrott mellőle a kutya. Egyet-kettőt vakantott Geréb felé, de mikor megérezte, hogy idevaló ember, visszafeküdt a helyére. Geréb egészen közel ment Janóhoz, úgy, hogy a háztető elrejtette őket Nemecek szeme elől. De most már merész lett a kis szöke. Halkan, olyan halkan, ahogy csak tudott, átmászott a farakásról a gunyhó tetejére. Hasrafeküdt a tetőn is és úgy csúszott előre, fölfelé, hogy majd elől, az ajtó fölött kidugja a fejét és lenézzen rájuk.

Egyet-kettőt reccsentek is a deszkák alatta s ilyenkor Nemecek úgy érezte, hogy az ereiben megáll a vér . . . De tovább mászott, óvatosan előredugta a fejét és ha e pillanatban a tótnak vagy Gerébnek eszébe jutott volna, hogy fölnézzen, ugyancsak megijedt volna, ha ott látja a deszkák peremén a Nemecek okos kis szöke fejét, amint tágranyitott szemmel figyel le azokra a dolgokra, amik a gunyhó előtt történnek.

Geréb odalépett a tóthoz és barátságosan mondta neki:

— Jónapot Janó!

— Jónapot! — felelt a tót és ki se vette a pipát a szájából.

Geréb közel hajolt hozzá!

— Szivart hoztam, Janó!

Erre már kivette szájából a pipát a tót. Felragyogott a szeme. Szegény Janónak életében nem sokszor jutott osztályrészül az a szerenese, hogy egészben lássa a szivart. Ő csak olyankor jutott hozzá, amikor már valaki elszivta a javát.

Geréb három szivart vett elő a zsebéből és Janó markába nyomta.

— Ejnye — gondolta magában Nemecek — jól tettem, hogy fölmásztam ide. Ez akar valamit a tóttal, ha szivarral kezdi!

És hallotta, amint Geréb csöndesen mondta a tótnak:

— Janó, jöjjön be velem a gunyhóba . . . nem akarok itt künn beszélni magával . . . nem akarom, hogy meglássanak . . . valami fontos dologról van szó. Lehet itt még szivart kapni nálam, többet is!

És kihúzott a zsebéből egy egész marék szivart. Nemecek a fejét csóválta a háztetőn.

— Nagy komizság lehet — gondolta, ha ilyen sok szivart hozott!

Persze, a tót örömmel ment be a gunyhóba s Geréb utána. Geréb után besompolygott a kutya is. Nemecek bosszankodni kezdett.

— Semmit se fogsz hallani abból, amit beszélnek — gondolta — füstbe ment az egész jól kiesztelt tervem . . .

És nagyon irigyelte a kutyát, amely besompolyoghatott utánuk, még mielőtt besukták az ajtót. Mert még az ajtót is besukták maguk után. Nemeceknek eszébe jutottak azok a mesék, amelyekben a vasorrú bába fekete kutyává változtatja a királyfit — és igazán most szívesen adott volna érte tíz-húsz finom üveggolyót, ha valami vasorrú bába néhány percre fekete kutyává varázsolta volna s helyette a Hektorból

csinált volna egy kis szöke Nemeceket. Hisz elvégre kollegák voltak, közlegények voltak mind a ketten . . .

De a vasorrú bába helyett segítségére jött — egy vasfogú bogár. Az a szegény szű, amely a fedél egyik deszkáját valamikor régen kirágtatta az egész családjával együtt jóllakott a jó puha fával, nem is sejtve, hogy valamikor milyen nagy szolgálatot fog tenni a Pál-utcai fiúknak. Ahol a szű megrágtatta a deszkát, ott vékonyabb volt. Nemecek ráhajította a fülét a deszkára és hallgatódzott. Tompa hangok jöttek a kis gunyhóból s Nemecek nemsokára örömmel tapasztalta, hogy minden szót, amit benn egymással beszélnek, kitűnően hall. Geréb csöndesen beszélt, mint aki még ezen a magányos helyen is fél, hogy meghallja valaki, amit mond. Ezt mondta a tótnak:

— Janó, legyen esze. Tölem annyi szivart kaphat, amennyit akar. De ezért meg kell tenni valamit.

Janó dörmögve kérdezte:

— Mit kell csinálni?

— Csak ki kell kergetni a fiukat a grundról. Nem kell megengedni, hogy itt lapdázanak, hogy széthordják a farakásokat.

Most néhány pillanatig nem hallatszott semmi. Nemecek ebből arra következtetett, hogy a tót gondolkodik. Aztán ismét hallatszott a tót hangja:

— Ki kell kergetni?

— Igen.

— Miért?

— Mert mások akarnak idejárni. Ezek a mások csupa gazdag fiúk . . . annyi szivar lesz, amennyi csak kell . . . még pénz is lesz . . .

Ez hatott.

— Pénz is lesz? — kérdezte Janó.

— Lesz. Forint lesz.

A forint aztán végleg lekenyerezte a tótot.

— Rendben van — mondta. — Ki fogjuk kergetni.

Csattant a kilincs, nyikorgott az ajtó. Geréb kilépett a gunyhóból. De már akkor Nemecek nem volt a háztetőn. Mint a macska, oly ügyesen mászott le róla, talpraugrott és rohant a farakások közt vissza, a grund felé. Nagyon izgatott volt a kis szöke és érezte, hogy e pillanatban az összes fiúk sorsa, az egész grund jövője az ő kezében van. Mikor a csoportot meglátta, már messziről kiáltott:

— Boka!

De nem felelt senki.

Újra kiáltott:

— Boka! Elnök úr!

Egy hang felelt:

— Még nincs itt!

Nemecek száguldott, mint a szélvész. Erről az esetről azonnal értesíteni kell Bokát. Azonnal kell cselekedni, még mielőtt kikergetik őket a birodalmukból. Mikor az utolsó farakás mellett rohant el, meglátta a gitt-egylet tagjait, akik még mindig gyüleseztek. Weisz még mindig komoly arccal elnökölt és amikor a kis szöke elrobogott a közgyűlés mellett, rákiáltott:

— Hahó! Hó! Titkár úr!

Nemecek futtában intett, hogy nem áll meg. — Titkár úr! — süvöltött utána Weisz s hogy nagyobb legyen a tekintélye, erősen megrázta az elnöki csengőt.

— Nem érek rá! — kiáltott vissza Nemecek és szaladt, hogy Bokát a lakásán keresse föl. Weisz ekkor az utolsó eszközhöz nyúlt. Recsegő hangon kiáltott utána:

— Közlegény! Állj!

Erre aztán meg kellett állnia, hiszen Weisz hadnagy volt . . . Dúlt-fült mérgében a kis szöke, de kénytelen volt engedelmeskedni, mihelyt Weisz elővette a rangját.

— Parancsol, hadnagy úr?

És haptákba állt.

— Kérem — mondta a gitt-egylet elnöke — épp most mondtuk ki, hogy a gitt-egylet mátol fogva mint titkos egylet fog tovább működni. Új elnököt is választottunk. (Folyt. köv.)

«PÉNZ IS LESZ.»

ARANY SZÜLŐFÖLDJÉN.

Itt járok hát szülötte földeden
Szelid kedélyű méla dalnokom.
Ez őszi táj elomló némasága
Költőlekeddel oly közel rokon.
Költészetednek édes, bús varázsa
Meg-meglebbenti tündérfátyolát.
Megilletődöm, elfog az igézet,
Amig keresem lábaid nyomát.

E föld adott hát téged nemzetünknek,
Amelynek minden porszeme magyar?
Hol hősök csontja fénylik az avarban
Idők sora dicső múltat takar?
E föld adott hát téged nemzetünknek?
A tölgy magas sudárba itt szökött?
Megérted-é? Légy büszke rá, ha mondom:
Szalonta! Nagy vagy a nagyok között!

Hát itt születél, itt valál kis gyermek
Hímes pillangót itten kergetél?
Itt hajtott ki reményed büszke fája
És biztatód lett minden kis levél?
S meleg nyarán az élet derekának
Itt vontad fel szerényen sátradat?
S hideg tében is — a megfáradottnak
A régi hajlék nyugodalmat ad.

S látom a múltak szétfoszló ködében
Álmokba tűnt, merengő lelkedet.
Nagynak, dicsőnek álmodni a törpét
Nevetni, sírni — százezrek helyett.
. . . Gyümölcsfáid közt oltva, metszve
A lelked oly bús, arcod oly setét.
Vihar után halálos néma csöndben
Itt kötözted nemzedet sebé.

E bús jelenből tán vigasztalásként
A múlt időbe vitt a képzelet.
És feltűnt Toldi óriás alakja
A napsütötte rónaság felett.
S hogy villám sújtott a családi körbe
— Szivedbe vágott, hogy ne bírd tovább.
A legdrágábbat, akit elvesztettél,
Piroskában azt visszaálmodád.

Hallom dalod, hogy letérsz a lantot,
Mert nem melegít már a szív s nem ég.
De hallga, — kobzod húrja messze zengi
A walesi bárdok büszke énekét.

Kunyhók során — s a sírok mély ölében
Fölsír a dal sikongó jajszava.
Büszkén lobognak még a máglyalángok
De él az Isten! s győz a vert haza!

Ó, késő kornak késő nemzedéki
Híven becsülök a nagyot, dicsőt.
Szent ez a hely, oldjátok meg sarutok
S borúljatok le emléke előtt.
Áldott az ég, amely alatt születél,
Az emlő, amely életet adott
Áldott a hajlék, mely születni látott.
A bölcső, mely magyarrá ringatott.

Baja Mihály.

AZ ALKOHOL LEGENDÁJA.

I.

Nagy bajba került Négy-lábúország, mert Erősország népe nagyon szorongatta. Erősország királyának ugyanis sok pénzre volt szüksége, mivel háborút akart viselni Kincsemországgal. Az állatok bundájáért meg sok pénzt kapott Jégország népétől, ahol még nyáron is hideg van. Hát még télen!

Szóval Erősország királya kiadta a parancsot, hogy minél több állatbundát hozzanak, mert enélkül nincs pénz, nem fizetheti katonáit, nem kovácsoltathat fegyvert, Kincsemországgal sem viselhet háborút.

Erősország népe ugyancsak pusztította hát az állatokat. Nagy siránkozás, gyász támadt Négy-lábúországban, hol egy vén medve uralkodott éppen.

A nép vénei tanácskozásra jöttek össze. Így szóltak a királyhoz:

— Elvesz országunk, felséges király. Barlangpalotádban nemsokára rád is rádtörnek Erősország királyának népei. Bizony lehúzzák fényes bundádat. Uram királyunk, tégy valamit.

— Már csak a ti fejetek följön, ne az én felséges fejem. Ti vagytok a nép vénei, bölcsői, ti is adjatok hát tanácsot, — mondta a medvekirály nagy fejt lógatva.

Három nap, három éjjel szakadatlanul tanácskoztak a vének, de mi okos dolgot se tudtak kigondolni. Végre így szólt az egyik vén:

— No lám, mióta törjük már a fejünket, még se tudunk mi okosat se kisütni. Azt mondom én, hogy nem vagyunk mi olyan nagy bölcsék. Azért azt tanácsolom, hogy hívjuk össze tanács-

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEMPLOM A LIPÓT-TÉR ÉS NAGYKORONA-UTCA SARKÁRÓL NÉZVE.

kozásra az egész országot. Adjuk elébe a dolgot s talán csak akad valaki az egész országban, aki jó tanácsot ad.

— Ez a legokosabb, amit tehetünk — szóltak a vének.

A király elé terjesztették a dolgot s a király helyeselte.

— Jó lesz így, — mondta. — Hanem én is mondok valamit. Már én öreg vagyok, az öreg-

ség, amint látom, nem tett valami nagyon bölcsé, hát én szívesen átengedem a koronát annak, aki az országról tanácsával el fogja fordítani a nagy veszedelmet. Legyen az a király!

— Legyen úgy, amint te akarod, király, — mondták a vének.

Így aztán hamarosan hírnökök járták be Négy-lábúországot s tudtára adták a népnek, hogy fontos tanácskozásra sereglenek össze az ország

fővárosába. Az országos csapásról fognak tanácskozni, aki a legokosabbat fogja tanácsolni, az lesz a király.

Támadt erre nagy sereglés, mert mi tagadás, ez is, az is szeretett volna király lenni. Kiki rendbe szedte bundáját, kikenefenekedett s ment az ország fővárosába.

— Én leszek a király, — mondta nagy hetykén a büszkén lépegető páva.

— No, bizony hátha én, — károgta a varjú.

— Hogy én leszek a király, biztos, — mondta a róka s nagy ravaszán sunyított.

— Ki tudja, nem én-e — csattogta a farkas.

— No, no, én is számot tartok rá, — pityegte egy fiók-veréb. Lett is erre nagy kacagás.

II.

Három nap, három éjjel sereglett a népség a fővárosba, a negyedik nap már csak egyenkint szállingóztak, az ötödiknap már senki se jött, a hatodik nap hát megtarthatták a tanácskozást. Maga a király állt a szószékre s szólt ekképen:

— Egybesereglett népe Négy lábúországnak, nagy veszedelem zúg hazánk fölött. Erősország királya rettentően pusztít. Ha sokáig így tart, hírmondó se marad belőlünk. De segítségünk magunkon, gondoljunk ki valami jót. Íme, ünnepélyesen fogadom, hogy én annak adom a koronát, aki tanácsával megmenti az országot. Feleljetek hát erre a kérdésre: mi módon lehetne Erősország népétől megszabadulni?

Alig hogy feltette a király a kérdést, előállott a páva.

— Azt hiszem, a koronát én nyerem el, mert ki szebb nálam s hogy én vagyok a legbölcsebb is, halld. Véleményem az, hogy haddal kell megtámadni Erősországot.

A király mosolygott.

— Hát oly esztelennek gondolsz te bennünket, te kényes páva. Ennyit mindnyájan tudunk. Erre felelj, mi módon győzzük le Erősországot. Ez a kérdés ám. Támadni könnyű, de ki lesz a győztes?

A páva szégyenkezve ment el.

Három napja tanácskoztak már eredmény nélkül, mikor egy fürge mókus állt a király elé s így szólt:

— Mondanék valamit.

— No csak szólj, — biztatta a király.

— Hát én nem tudok javasolni semmit, de azt tudom, hogy hol lakik az, aki legbölcsebb az országban.

— Sietve mondd ám, — sürgetőzött a király. — Hát a százesztendőös bagoly, — mondta a mókus.

— Ő volna a legbölcsebb? — kérdezte csodálkozva a király.

— Ő bizony, felséges király.

— Gyorsan elő a nyúl főméltóságokat. Vezesd őket a százesztendőös bagolyhoz s hívjátok ide.

Úgy lett, amint a király parancsolta. Hét nap, hét éjszaka nyargalt szakadatlanul a küldöttség, míg végre elértek a nagy erdőhöz, hol a bagoly lakott. Még az erdőben is egy nap, egy éjszaka mentek, míg végre a második nap hajnalban érték a bagoly lakását. Óriási tölgyfa odujában lakott a bölcse bagoly.

— No, itt vagyunk, — mondta a mókus és egy pillanatig se pihent, hanem gyorsan felkúszott a fa törzsén.

Félve kukucsált be a sötét üregbe s alázatosan szólt:

— Itthon vagy-e, bölcse bagoly, nagy küldetésbe jövök a királytól, aki a te felséges urad is.

— Hu, hu, — hangzott az üregből a bagoly rekedt szava. Itthon vagyok, de csak akkor szólhatsz velem, ha lement a nap.

— Nagyon sürgős ám az ügyem. Négy lábúországnak sorsa függ a te bölcse eszedtől.

— Mit akarsz, mondd el.

A mókus elmondta a dolgot. Erre a bagoly így felelt:

— Naplemente után megadom a választ. Várjatok.

Mit tehettek egyebet a király küldöttei, mint hogy vártak. Rájuk is fért egy kis pihenés. Letelepedtek a fa tövébe s csakhamar elnyomta őket az álmom.

Arra ébredtek fel, hogy a bagoly felettük huhogott. Már este volt. Nagy kerek szeme a bagolynak úgy égett, mint a parázs.

— Alsotok, alsotok, — rikácsolta. — De keljetek föl, menjetek vissza a királyhoz. Én előbb ott leszek. — Ezzel se szó, se beszéd, nagy suhogással neki csapott az erdőnek.

III.

Valaki erősen megkocogtatta Négy lábúországnak királyának ablakát.

— Ki az? — rettent föl a király.

— Én vagyok a százesztendőös bagoly.

Megörült a király s kiszólt az ablakon:

— Várj egy kicsit, csak a palástom kapom

fel, hogy méltóképen fogadhassalak, te bölcse bagoly.

— Sohse komédiázzon felséged, sürgős a dolog, még az éjszaka meg akarom szabadítani az országot a veszedelemtől.

Mit volt mit tennie a királynak, hamarjában kinyitotta az ablakot. A bagoly az ablak-párkányra ült s szólt ekképen:

— Felséges király, én tudok olyan szert, amivel az országot megmenthetem. De ez a szer olyan, hogy ha néped megismerné, halála volna neki. Azért hát csak Erősország népei ismerjék meg. Fogadom, gyöngye ország lesz belőle és nemesak hogy nem mer majd minket bántani, hanem minden fegyver nélkül válik majd Négy lábúországnak belőle.

— Igazán így lesz? — kérdezte a király.

— Így, de ne tudjon a beszélgetésünkről senki, legkivált a szert ne említsd.

— Te lesz az ország királya, — kiáltott a király, de már a bagolynak akkor hült helye volt. Sietett a bölcse bagoly, mert még hajnal előtt ott akart lenni Erősország fővárosában. Röpült, röpült. Hatalmas vén szárnyaival süvitve szelte a levegőt. A madarak ijedve rezzentek össze fészkükön, amerre repült.

Nem hiába sietett, idejekorán ért Erősország királyának palotájához. A palotában még világosság volt. A király akkor is arról tanácskozott éppen az embereivel, hogy honnan szerezhetne elég pénzt a háborúhoz, mert a Négy lábúországnak hozott állapotbunda nagyon lassan töltötte meg a kincstárt.

Éppen szét akartak menni a főemberek tanács-talanul, mikor megkoppant az ablak.

— Hihi, — rikácsolt a bagoly, — én vagyok, jó tanácsot hozok. Pénz kellene úgy-e? Hát én annyit hozok, amennyi csak kell.

— Eresszétek be, — szólt a király.

— Oltsátok el a világosságot, — mondta a bagoly.

— Oltsátok el, — parancsolta a király, — de álljatok mellém s védjétek meg, ha rosszat akar.

Úgy történt. A bagoly megint csak az ablak párkányára ült s onnan beszélt:

— Azon töríték a fejétek, hogy honnan szereztek sok pénzt. Hallgassatok ide. Sokat jártam és sokat tapasztaltam már, hisz százesztendősnél is öregebb vagyok már. Jártomban-keltemben megismerkedtem egy olyan szerrel, amelyet ha Erősország népe megismer, úgy megszereti, hogy inkább nem eszik, csakhogyzt

megszerezhesse. Az apa síró gyermeke szájától fogja elvonni a falatot, csakhogyz vehessen e szerből. Ez az alkohol. Szőlőből, árpából, burgonyából, gyümölcsből lehet csinálni. Szép gyönyöző színű ital az az alkohol és alkalmas arra, hogy rabjává ejtse az embert. Csináltass felséges király alkoholt, készitési módjára megtanítalak, állitass fel házakat, hol eladod. Bizvást hiheted, hogy özönével fog érte járni a nép bármilyen drága is lesz. Garmadával lesz aztán pénzed, az alkohol fölöslegessé teszi, hogy embereiddel Négy lábúországnak népét öldösted. Hoztam kóstolóban. Igyatok belőle. Aztán itéljétek meg, jól beszéltem-e?

— Nincs mérég benne? — kérdezte az öreg király.

— Közétek megyek, öljetek meg, ha mérég.

Erre megbátorodott a király s megízlelte az alkoholt.

— Olyan, mint a láng, — mondta a király, — de mégse éget. Fogjátok!

— Előbb írjátok fel a készitési módját, mert az alkohol ital mámort hoz lelketekre, — szólt a bagoly s az egyik főúr a király aranyos könyvébe beírta az alkohol ital készitési módját.

Az üveg sorra járt, a bagoly pedig mosolyogva nézte, hogy civakodnak mámorúkbán a főúrak a királlyal.

— Most már minden rendben van, — huhogta s nagy kacagva az erdő felé vette útját.

Másnap, amint a király nehéz mámorából felébredt, első szava az volt:

— Adjatok alkoholt.

IV.

Amint hire terjedt az országban a különös esodaszernek, amelyről azt mondták a király tudós orvosai, hogy véget vet minden bajnak, megszüntet minden fáradtságot, elűzi a bánatot s álmat ereszt az emberre anélkül, hogy aludni kellene, mindenki inni akart belőle.

A király nagy gyárakat állitattott s szakadatlanul csináltatta a sok alkoholt. Tudósok törték a fejüket, hogy minél változatosabb módon állit-hassák elő.

Hamarosan elterjedt az egész országban s egyebet se tettek, mint ittak. Egész ország mámorossá lett s mivel se törődött senki. Csak egy öreg ősz bölcse maradt józan. Ő vizsgálta az alkohol hatását. Látta, hogy az okosból is esztelent csinál, elernyeszti az erőset, a jólelkűeket

garázdákká változtatja. Kérve kérlette a királyt s tanácsosait:

— Ne adjatok italt a népnek. A kincstár megtelik pénzzel, de boldogtalanná lesz a nép. Semmisítetek meg az alkoholkészítő gyárat, míg nem késő. Roppant bajokat zúdit az ital az országra. Elerőtlenedik s betegségek fogják megfizetelni.

Senki se hallgatott a bölcs öregre. Esztelennek tartották és sajnálták, hogy megfosztja magát az alkohol élvezetétől.

Pedig úgy lett, amint a bölcs öreg mondta. Nem félt már Négy lábúországot se Erősországtól, de más ország se, mert népe gyöngye lett s beteges, csak az ital mámorának élt. Vigan voltak, ittak s nem törődtek a nagy romlással, melyet országukra s rájuk hozott az alkohol.

Nógrádi László dr.

A SZENT ISTVÁN-TEPLOM.

— Képekkel. —

A budapesti lipótvárosi Szent-István templom végre, szinte száz évi fáradozás után, felépült. Ezelőtt száz esztendővel bizony más képe volt ennek a mai gazdag, folyton fejlődő városrésznek. Mocsaras területek, lakatlan, elhagyott helyek voltak azok a telkek, hol ma a lipótvárosi templom, az osztrák-magyar bank, a tőzsde palota és egyéb díszes paloták emelkednek.

Elhagyott volt, néptelen is volt, de az a kis számú lakosság is érezte a templomnak hiányát. 1817-ben azután egy kicsiny templomot építettek is, ez azonban csak ideiglenes épület volt.

1821-ben a városi tanács gyűjtő-íveket bocsátott ki, amelyeknek eredményeképp összegyűlt körülbelül negyedfél százezer forint. Ekkor a tanács megbizott a tervek elkészítésével egy Schwarz József nevű rajztanárt, aki 1822-ben be is nyújtott két tervet. Ezek a lipótvárosi templom legelső tervei, melyeket sohasem valószínűsített meg.

A mozgalom hol szünetet tartva, hol meg újra föllendülve tartott 1845-ig, amikor végre megbizták az akkor legtekintélyesebb pesti építész, Hild Józsefet, a tervek elkészítésével.

1851-ben aztán elkezdtek Hild vezetésével a munkát. Az építés vezetőinek folyton küzdeniök kellett a pénzhiánnyal és a hatóság sokszor teljesen okatlan takarékoskodásával. Többször abba is kellett hagyni egy időre a munkát,

mert nem volt költség. 1867-re végre föl lehetett építeni a kupolát. Hild ezt még megérte, de még ez évben meghalt s utódja Ybl Miklós, akire az építés további vezetését bízták, hamar meggyőződött arról, hogy azok a pillérek, melyeken a kupola nyugszik, nem elég erősek a roppant teher elviselésére. Fel is szólalt emiatt a tanácsnál, hogy javítással, toldozással ezen nem lehet segíteni, le kell bontani az egész építményt, de nem hittek neki. 1868 január 21-ikének éjjelén erős vihar volt, amely az épületet annyira megviselte, hogy Ybl kénytelen volt jelentést tenni a polgármesternek, hogy a falak rövid idő alatt be fognak dőlni. Január 22-ikén délután ez meg is történt, a hatalmas építmény, mely addigra már 600,000 forintot emésztett fel, romhalmazzá vált.

Ybl szabadon dolgozta át Hild terveit. S ebben az átdolgozásban nyerte a bazilika mai formáját.

Ybl halála után az építést Kauser József vette át s a nagy művet a megkezdett jeles úton szerencsésen a befejezéshez is juttatta. A múlt vasárnap szentelték fel az új templomot, melyet mai számunkban képen is bemutatunk.

Napoleon neve -- Napoleon előtt.

Nagy történelmi személyek életének még csekély részleteivel is szívesen foglalkozunk, sőt kiterjeszkedünk nem egyszer arra is, ami nem rájuk vonatkozik, csak némiképen van összeköttetésben velük. Nagyobb alakja pedig a történelemnek alig volt, mint Bonaparte Napoleon, a franciák nagy császára. Éppen most van száz esztendeje, hogy hatalmának tetőpontján állott és ez alkalommal francia és olasz történettudósok életének számtalan ismeretlen részletét derítették föl, kikutatták elődeinek történetét is, sőt megállapították azt is, hogy előtte kik viselték már a Napoleon nevet.

Maga a Napoleon név egészen a legújabb időkig csak Olaszországban volt ismeretes, de ott is aránylag későn, a XI. század folyamán merült föl először. Egy kiváló olasz nyelvtudós, Rajna egyetemi tanár magyarázata szerint, a Napoleon név olaszos alakja *Napoleone* egyértelmű a *Napolitano*-val, vagy *Napuriello*-val, ami azt jelenti, hogy nápolyi származású. Valószínű tehát, hogy ez a név Nápolyban merült fel először.

A történelem tudomása szerint a Napoleon

nevet legelőször a Gaifana, Coccorone és Antignano grófjai használták, akik Foligno vidékén uralkodtak a mai Umbriában. Összesen nyolc Napoleont ismerünk ebből a családból, akik közül az utolsó a XIV. század végén és a XV. szá-

ténelmi szerepléséről biztos tudomásunk van. Egyes olasz történetírók ugyan még egy Donoratico Napoleon nevű gróft is emlegetnek, aki kilenc társával együtt 1053-ban a pisai Misericordia templomát építette.

A SZENT ISTVÁN-TEPLOM SZÓSZÉKE.

zad elején élt. Leghíresebb volt közöttük az a Napoleon, aki Rótszakállú Frigyes császár oldalán harcolt a pápa ellen, aminek fejében nagy birtokokat és kitüntetésekert kapott a császártól. Ő volt az atyja szent Rainaldo püspöknek, Norcia patronusának. Ez az első Napoleon, akinek tör-

Általános volt azonban a Napoleon név az Orsini családban, amely Olaszország középkori történetében nagyon kiváló szerepet játszott. Egyik Orsini Napoleon 1253-ban Orvieto ura, 1269-ben pedig Róma szenátora lett. Egy másik részt vett Konradin-nak, az utolsó Hohenstaufen-

nek olaszországi útjában, amely tudvalevőleg 1268-ban a szerencsétlen fiatal uralkodónak lefejezésével végződött. Volt a családban két Napoleon nevezetű bibornok is, az egyik 1342-ben halt meg, a másikat V. Kelemen pápa állandó békekövetnek nevezte ki egész Olaszország területére. A leghíresebb Orsini Napoleon egy igazi kalandor hadvezér, condottiere, amilyenek nagyszámmal voltak Olaszországban, spanyol szolgálatban harcolt 1529-ben Olaszország legvirágzóbb városi köztársasága, Flórenc ellen és részt vett annak elpusztításában.

feleségül és egyik fiát hatalmas pártfogói iránti tiszteletből Napoleonnak kereszteltette. Ez a Napoleon 1555-ben, mikor Orsini Valerio, Corsica kormányzója lett, vele együtt átköltözött Ajaccioba és megalapítója lett a Buonaparte család corsicai ágának, amelyből Napoleon is származott.

Az olasz történelem még más Napoleonokat is ismer. A XIII. században Milanoban uralkodott Della Torre családnak is volt egy Napoleon nevű tagja, akit a Viscontiak 1277 január 21-én a Desio melletti csatában legyőztek és az uralkodástól megfosztottak. A győztes ellenfelek Na-

MONACO.

A Bonaparte, eredetileg *Buonaparte* család szintén flórenci származású volt és ebben a családban is az Orsiniék révén honosodott meg a Napoleon név. 1478-ban, mikor a *Medici* család két tagja, Giuliano és Lorenzo uralkodott Flórencben, nagy összeesküvés támadt ellenük, amelynek élén a *Pazzi* család tagjai állottak. Ez volt az úgynevezett Pazzi-féle összeesküvés. Az összeesküvők megölték ugyan Giulianót, de Lorenzo leverte őket. A tettesek ekkor nagyrészt elmenekültek Flórencből, közöttük Buonaparte Giovanni (János) is, aki Rómába bújdosott és ott a hatalmas Orsini család pártfogása alá helyezkedett. Ott meg is nősült, egy Orsini leányt vett

poleont két fiával együtt faketrebe zárva a Comotó melletti Baradelloba vitték, ahol a legyőzött uralkodó másfél év múlva meghalt.

Még egy Napoleonra vonatkozó legendáról is megemlékeznek az olasz krónikások. A XIII. század elején élt Rómában egy Napoleon nevű ifjú, aki valószínűleg a Ceccano családból származott és Fossanova István biborosnak volt az unokaöccse. Egy alkalommal Róma utcáin lovagolt; lova levetette és agyontaposta. A hírt megvitték, aki a káptalanban időzött a már életében szent hírében álló San Domenico társaságába. San Domenico magához vette a szenteltvíz-tartót, kiment az utcára és beszentelte a halottat.

Azután Tankréd barát őrizetére hagyta, maga pedig egy templomba ment misézni. Ezalatt a holttest körül összegyűltek a káptalan többi tagjai, a Santa Maria di Trastevere zárda apái és számos idegen. Félóra múlva a szent kijött a templomból, az égre emelte karját és felkiáltott:

— Ó ifjú Napoleon, a mi urunk Jézus Krisztus nevében mondom neked, kelj föl!

És ha igazat lehet adni a legendának, Napoleon föltámadt. Domenicót, akiről a dominicánus barátok nevüket nyerték, főként e csodatételeért iktatták a szentek sorába. A halott-föltámasztás,

mazta. Azóta még számos hasonló munka keletkezett, amelyek azonban mind egy forrásból fakadnak, abból a csodálatból, amellyel az egész világ máig viseltetik a langeszü korzikai iránt,
Tonelli Sándor dr.

A RIVIERA ÉGHAJLATA.

— Képekkel. —

A Riviera alatt Olaszországnak azon részét értjük, mely a genuai öböl előtt terül el. Pontosabban meghatározva, azt a vidéket, mely

SAN-REMO.

amelyet a középkoron át számtalan képen, domborműben örökítettek meg, az egykorú források szerint 1219 február 14-én reggel 9 órakor történt. Hogy utóbb mi történt ezzel a legendás Napoleonnal, arról nincs tudomásunk.

Érdemes még megjegyezni, hogy 1810-ben, mikor Napoleon hatalma tetőpontján állott, egy lombardiai olasz pap *Astesan* Sándor afforri plebános könyvet is írt ily címen: «Serie cronologica e documentata di molti distinti personaggi chiamati col nome di Napoleone» (A Napoleon nevű számos kiváló személyiség időrendi és bebizonyított sorozata). Könyvét Napoleonnak ajánlotta, aki a plebánost érte gazdagon megjutal-

nyugaton *Hyères*-nél kezdődik s keleten *Viareggio*-nál végződik. Ezt a partvidéket két részre szokták osztani: a keleti (Genua a határa) *Riviera di Levante* név alatt ismeretes, a nyugati *Riviera di Ponente*-nek nevezik.

A keleti Rivierának sokkal később lett olyan híre, mint a nyugatinak; népszerűvé csak napjainkban lett, de a nyugati vetélytársat bajosan fogja egyhamar utólni.

Földrajzi tekintetben a nyugati Riviera részint az Alpesekekhez tartozik, részint az Apennini hegységhez; a keleti Riviera teljes kiterjedésében az Apennini hegység része.

Az alpesi magasságok egész a tenger partjáig

húzódnak és pompás déli növényeikkel Európa leggyönyörűbb panorámáját nyújtják *Nizza*, *Monaco* és *Mentone* a világhírű üdülőhelyek.

A Rivierát elérhetjük vagy hajón vagy vasúton, vagy pedig a pompás országúton hajtunk be az újkori paradicsomba.

A tengeren való utazás épenséggel nem nyújt valami nagy élvezetet a kíváncsi, gyönyörködő szemnek. A sűrű fátyol, melyen az avatatlan szem át nem hatolhat, mindent elföd.

Sokkal célszerűbb, ha vasútra ülünk s úgy indulunk el a Rivierára. Igaz, hogy a sok alagút gyakran megszakít bennünket szemlélődésünkben, de mégis többet látunk, mint a hajón.

A legajánlatosabb (mindenesetre a legköltségesebb is) a kocsival való utazás, még pedig *Mentone* és *Nizza* között. Ez az útvonal határozottan a legünnepelebb utak közé tartozik.

A Rivierát leginkább télen és az átmeneti időszakokban látogatják lábadozó betegek. A leglátogatottabb téli üdülőhely *San-Remo*, melynek hőmérsékletéről a következő adatok nyújtanak felvilágosítást:

Január	9.5° C.
Február	11.3° »
Március	12.1° »
Április	15.0° »

Október	14.7° C.
November	13.3° »
December	10.9° »

Az uralkodó légáramlat a keleti, mely tavasz

OLAJFÁK NIZZÁBAN.

előtt szinte viharszerűvé válik. Télen az észak-keleti és északnyugati szelek uralkodnak, de nem ritkák a déli és délnyugati szelek sem. San-Remoban a folytonos levegő áramlat kitünő légtisztító, csak a felkavart por okoz néha-néha kis kellemetlenséget az üdülőknak.

San-Remoban — átlagosan számítva — 40—50 esős nap van, melyek közül 15 a téli időszakra esik, míg a nyárra alig öt. A nyár tehát itt valóban eső nélküli idő. A havat meg alig ismerik.

Mentone-nak az éghajlata nagyjából véve ugyanolyan, mint San Remoé. Az itt következő összeállítás is tanúságot tehet erről:

Január	10° C.
Február	11° »
Március	13° »
Április	19° »

Október	18° C.
November	13° »
December	11° »

Az uralkodó légáramlat a délnyugati, de a nyugati szelek is tartoznak a ritkaságok közé.

Mentone-ban átlag 45 esős nap van; télire ebből 30 nap esik. Hogy miképpen lehetséges, hogy *Mentone*-ban éppen kétszer annyival több napon át esik az eső, mint a szomszédos San-Remoban, azt a meteorológiai statisztika sem tudja megmagyarázni.

A déli növények mindkét helyen a maguk teljességükben és pompájukban jelennek meg, különösen San-Remoban. Pálmák, bálnánok, citromfák, viruló narancsok, pompás virágok, mirtusok, leanderok, babérfák díszítik itt a kerteket, réteket.

Nizza éghajlata sem igen különbözik San-Remoétól. Hire csak azért nagyobb társaiénál, mivel már régebben áll fönn s jobban gondoskodott vendégeinek kényelméről.

A Riviera legdélibb állomása a széltől óvott *Cannes*.

A *Riviera di Levante* éghajlata valamivel kedvezőlenebb, mint a *Riviera di Ponente*. A három főhely a téli hónapokban a következő átlagos hőmérsékletet mutatja:

	Nervi	Rapallo	Spezia
Január	8.7° C.	8.1° C.	7.3° C.
Február	9.5° »	9.1° »	8.7° »
Március	10.6° »	10.8° »	9.2° »
November	12.9° »	11.8° »	10.7° »
December	9.2° »	8.8° »	9.4° »

Mai számunkban bemutatunk olvasóinknak három rivierai képet. V.

MARCI

Történet egy falusi fiúról.

Spyri elbeszélése nyomán írta Gaal Mózes. 9

A vén ember gyönyörködött a gyermek és kis kutya játékában. Csak a kutya-kölykek anyja nézett görbe szemmel Marcira.

— Szabad ezt haza vinni? Nagyon ügyelek reá! Antal ad neki tejet s én éjjel beteszem az ágyamba; ne félj, ott nem fázik meg!... Kutyuka, ide!... Nézd, hogy jön!

A jó öreg odaadta Marcinak a kis kutyát s megígérte, hogy holnap a másik hármat is elviszi Jenő úrfinak. Még örvendett, hogy megszabadul szép szerével tőlük s nem kell szegényeket elemésztetni. Mert a nagy városban öt kutyát tartani csak a nagy uraknak lehet.

Marci szépen, óvatosan begyömöszölte a parányi jószágot a zsebébe, csak az orrát hagyta künn, hogy szuszogni tudjon szegényke. Elbúcsúzott a nyájas öreg embertől s kilépett a templom ajtaján.

A szekrényes fiú már türelmetlenkedett.

— Jösz-e már?

— Jövök hát, de most vezess haza!

— Nem tudom én, hol laktok!

— Jaj, az nagy ház és sárga; igen sok az ablak, mind ablak és a kapun oroslán-fej van s az oroslánfejben rézkarika. Most már tudod, úgy-e?

— Nem tudom én!

Marci csodálkozott, hogy a szekrényes fiú még most sem tudja.

— Adsz-e húsz krajcárt, ha elviszlek haza? — kérdezte a szekrényes fiú.

— Én nem adok, de Jenő ad, mert ő gazdag! Menjünk már!

Mentek, mentek nagy sebbel-lobbal. Egyszer csak az egyik ház kapujában megállítja őket Antal:

— Hamar, hamar... fel az ebédlőbe! A kisasszony már túrja a tajtékot.

A szekrényes fiú is fel akart menni a lakásba a negyven krajcárért, de Antal becsapta orra előtt az ajtót s belülről becsukta.

Jenő és Ludmilla kisasszony már az asztalnál ültek. A kisasszony a tányérába nézett, csak ajkának a szélei rángatóztak. Antal első pillanatra meglátta a Marci zsebéből kikandikáló kutyafejet, de a világerő sem szólott volna Ludmilla kisasszonynak. Az ajkát összeharapdálta,

mert előre örvendett annak, hogy valami érdekes dolog fog történni.

Marci úgy ült a széken, mint akinek a lelkiismerete egészen tiszta. Mi rosszat cselekedett ő?

— Márton — kezdé Ludmilla kisasszony hosszú, kínos szünet után — négy szemközt majd elintézzük a dolgot. Egyelőre csak annyit, hogy nevetlenségednek ezt az újabb példátlan bizonyítékát eddigi figyelmeztetésem semmibevevésének tekintem és kijelentem, figyelj ide, utoljára jelentem ki, hogy...

— Vavava!... — hangzik Marci felől válaszképpen.

De már erre kitört Ludmilla kisasszonyból a mesterségesen visszafojtott méreg.

— Hallatlan! — kiáltott sipító hangon. — Ez minden képzeletet fölülmúl! Íme egy oktalan állatnak a hangján merészel velem szembeállani, sőt kigúnyolni. Márton, minő mértéke ez a szemtelenségnek?

— Vávavá! Vau, vau! — hangzék ujólag a nyöszörgő vakkanás.

Antal kezében veszedelmesen kezdett táncolni a tálcá, ő maga pedig rémitő erővel fojtotta vissza a kacagást. Letette az asztalra a tálcát s rohant hanyatt-homlok kifelé, különben a legéktelenebb inasi harsogást kellett volna Ludmilla kisasszonynak hallania.

— Te még merészelsz? — nem, tovább nem tudta mondani.

— Én nem, mert — mondá ártatlanul Marci.

— Azonnal ki a szobából!... Ki!... ki!... — rikácsolta Ludmilla kisasszony.

De ezt már Jenő is megsokalta s így szólott Marcihoz:

— Ugyan, ne bosszantsd már szegény kisasszonyt, te, az ugatásoddal! Nem látod, hogy mennyire fel van indulva?

— Nem is én ugatok, hát ez ni! — mondá Marci és kihúzta zsebéből a kutyakölyket.

Ludmilla kisasszony, mintha puskából lötték volna ki, úgy rohant el az ebédlőből. Irtózott a kutyától s íme a boldogtalan gyerek egy eleven kutyát húz ki a zsebéből.

— Hozd ide csak!... Jaj be kedves!... Jaj, be mulatságos egy portéka, — örvendezett Jenő.

— Neked hoztam s ne félj, még hoznak holnap hármat, mind a tied lesz.

— Igazán?... Be kedves fiú vagy Marci!... Nézd, hogy mászkál az asztalon! Nézd, nézd, bedugta az orrát a kisasszony tányérába!...

A két gyermek örvendezett a kutyának, bejött Antal s valósággal gyönyörködött bennök.

— Jöjjön, Antal, dugja el jól ezt a kutyuskát, különben a kisasszony kidobja! Jöjjön, segítsen rajtunk, mert én azt akarom, hogy ez a kutya itt maradjon, tudja? A papám bizonyosan megengedi.

— Bizza csak rám ezt a dolgot, úrficska, majd eldugom én, nem tudja meg a kisasszony.

— Aztán behozza mindig a szobámba s játszunk vele. Köszönöm, Marci! Nagyon szépen köszönöm!

Ludmilla kisasszony kissé kinyitotta az ajtót s beszólt:

— Elvitték-e a fertelmes fenevadat? . . . Rög-tön el kell távolítani!

— Viszem már, kisasszony, ne méltóztassék megijedni, nem harap ez — felelte Antal s titkon reá villantotta a szemét a gyermekekre.

Nagysokára ki mert jönni Ludmilla kisasszony a szobájából. Reszketett minden porcikája. Az arcának a színe fakó volt.

Marci a kályha mellett állott, érezte, hogy most mindjárt reá kerül a sor.

— Márton! — recessent meg a félelmes hang. Marci nem szólott, csak körmével piszkálta a kályha szélét.

— Vakmerőséged, nevetlenséged példás büntetést érdemel. Mivelhogy a négy lábú, csúszómászó állatok előbbre valók neked, mint az eszes lények s mivelhogy mindenről megfelelkezel, ami a társasélet illemszabályaihoz tartozik: rendelem, hogy a napnak egy részét a pincébe töltsd, holott közelebbi ismeretségre léphetsz a patkányokkal s egyéb csúszómászó férgekkel. Ki a szobából!

Marci kiment a szobából, egy árva szóval sem mentette magát, az pedig, hogy nyomban bocsánatot kérjen, ismeretlen dolog volt előtte.

Ekkor megszólalt Jenő:

— A kisasszony bizonyosan csak reá akar ijeszteni Marcira?

— Márton végig fogja szenvedni a büntetést — felelte Ludmilla kisasszony kérlelhetlenül.

— De kisasszony!

— Megmondottam, úgy lesz!

— De én nem akarom, hogy úgy legyen, mert Marci nekem hozta a kutyát s ő nekem avval örömet szerzett s ő nem olyan rossz. A papám sem büntetné meg emiatt s ha őt megbüntetik, én nem eszem és nem tanulok.

— Az istenért, Jenő!

— A pincében meghal szegény s én szeretem őt.

Ludmilla kisasszony nagy zavarban volt. Összes nevelési rendszerét összeomlás fenyegette, ha kimondott szavát kénytelen megmástitani, viszont állását sem akarta veszélyeztetni. Heves harcot vívott, végre megszólalt:

— Vigyük tehát az esetet a Csajághy úr itélő széke elé, de a kutyát nem tűröm. — Csengetett s Antal bejött.

— Elpusztítottát a fenevad a háztól?

— Parancsára, kisasszony — felelte Antal, aki ebben a pillanatban olyan rémitő nagyot hazudott, mint az a torony, melynek az őre Marcinak ajándékozta a kedves kis fenevadat.

Marcinak megengedték, hogy bejöjjön a szobába. Enni is kapott, de Ludmilla kisasszony reá sem nézett, nem is szólott hozzá.

És ez a szegény falusi fiúnak kimondhatatlanul jól esett.

VIII.

A tanár úr gyötrelmei és két váratlan vendég.

A tanár úr, aki olyan böles szavakkal tudta Ludmilla kisasszonyt vigasztalni Marci hátramaradottsága miatt való kétségbeesésében, mindjárt az első órán meggyőződött arról, hogy Marci nem alkalmas anyag arra, hogy a tudomány számára belőle valamit faragni lehessen.

A tanár úr bevezető előadásában kifejtette, hogy az írás és olvasás olyan kellékek, mellyel minden eszes lénynek rendelkeznie kell, különben az élet óceánján bizonytalanul hanyódik vetődik sajkája. Igen szépen beszélt a tanár úr s Marci úgy ült az asztal mellett, mintha Ludmilla kisasszony odaszíjazta volna. Eszébe jutott Péter, aki a kecskéket a legmeredekebb szikla hátáról is vissza tudta fütyülni, eszébe jutott a Hattyú, aki oly szívesen nyalta a söt s eszébe jutott a sas, mely a hegyek ormán fészkel. Ezalatt a tanár úr folyton magyarázott s Marci folyton nézte. A tanár úr szeme csillogott, a két kerek üveg-ablak a szemén szintén csillogott, a szája pedig hol kinyílt, hol becsukódott, ezt Marci mind jól látta, de abból, amit a tanár úr mondott, egy árva szót sem értett meg.

Aztán a sok beszéd miatt a tanár úr elkezdett izzadni, Jenő egy képes könyvben lapozgatott s Marci iszonyúat ásitott.

— Márton, — jegyzé meg a tanár úr, — az

ön esze elbogarászik, holott kettőztetett figyelem és szorgalom s a többi . . . tehát, minő betű ez, kérem, nemde *i*, no? Mondja, Márton, hogy *i*.

— Igazán mondjam? — kérdezte ártatlanul Marci.

— És mutasson reá az ujjával, igenis, ezt így kell tenni.

Marci reá mutatott ujjával a tanár úrra s mondá:

— *i* — de jó hangosan mondotta, mint ahogy Péter szokott fütyülni, ha egyik vagy másik kecske elbódorgott a nyájtól.

A tanár úr felszólította, hogy még számos *i*-re mutasson reá a könyvben, annak bizonyosságául, hogy fölismeri. Mártonnak az egész könyv csak *i* volt s a tanár úr megtörülte a homlokát. Ceruzát adott a fiú kezébe s biztatta, hogy rajzolja le a nevezett, de Marci által fel nem ismert betűt.

Marci rajzolt egy csomót a papirosra, fel is kiáltott:

— Ni, ez a Hattyú szarva! — de a tanár úr kivette a kezéből a ceruzát s dült képpel mondá:

— Valóban, a kisasszonynak igaza volt!

És ebben a rövid mondatkában ki volt mondva az ítélet Márton nem arra való, hogy tanuljon. Márton feje tuskó. Őt igazán még az egyetem tudós tanárai sem tudnak az írás és olvasás titkába bevezetni.

A tanár úr éppen Jenőnek kezdte magyarázni, hogy minő áldatlan munka magot hinteni a szikla hátára, midőn kívül valaki irtózatossan csengetett.

Antal rohant az ajtóhoz, mert az erélyes és hosszú csengetés a Csajághy úr szokása volt, nyilván megérkezett a hosszú útról s nem szeret sokáig várni.

Nem Csajághy úr volt, hanem egy rongyos fiú, aki a kezében muzsikáló szekrényt tartott.

— Mit keresel itt? — rivált rá Antal.

— A negyven krajcárért jöttem! — felelte a rongyos fiú nagy bátran. Tegnap ide kísértem egy úrfit, az mondta, hogy Jenő úrfihoz jöjjenek, mert neki nincs pénze.

— Nono! mindjárt gondoltam! — jegyzé meg Antal s félrecsúszott a szája. Sejtette, hogy ebből megint kijut egy kis kacagni való. A kacagásra pedig bőven reá szorgál az, aki Ludmilla kisasszony főhatósága alatt él inasi minőségben.

— Jöszte csak! Állj ide az ajtóhoz, aztán,

ha kijövök, beeresztelek. Muzsikálj egyet, mert Jenő úrfi szereti a muzsikát.

Antal bekopogtatott, aztán belépett a dolgozó szobába s jelentette:

— Egy fiú szeretne Jenő úrfival beszélni.

— Küldje be, Antal kérem! Igazán, hozzám jött? — örvendezett Jenő, akivel most történt meg életében először, hogy valaki keresi, egy idegen keresi, akit ő sohasem látott.

(Folytatása következik.)

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

Gyászhr. *Báthory* Nándor főigazgató, a belvárosi községi főreáliskola igazgatója, az elmúlt hét vasárnapján elhunyt. Halálába követte másnap fia, *Báthory* László hadnagy. Amikor meghallotta, hogy édesatyja meghalt, élettelenül esett össze. A gyászoló család most egyszerre két halottját siratja.

Báthory Nándor a budapesti tanárvilágnak egyik legrégebb s általánosan tisztelt tagja volt. 1838 május 22-én Budapesten született. Hajlandósága eleintén a művészet felé vonzotta, tehetséges festő volt. Barabás tanítványa. De nemsokára, 1857-ben tanítói pályára lépett. Ez időtől kezdve minden percét a tanítás ügyének szentelte. Tanári működésének javarésze a belvárosi iskolában telt el. Egyike volt az intézet első magyar tanárainak. Ney Ferenc halálával, 1889-ben, ő lett az intézet igazgatója. Mint kiváló természettudós fíradhatatlan szorgalommal megteremtette az intézet természetrajzi szertárát, amely egyike a leggazdagabbaknak Magyarország középiskoláiban. Betegsége már hónapok óta kínozza, de azért csaknem az utolsó napig megmaradt hivatalában. Az intézet tavalyi jubileuma alkalmából a király a tankerületi főigazgatói címmel tüntette ki. A jeles tanárt tanítványainak igaz hálája, forró szeretete kísérte utolsó útján. Béke hamvaira!

Önképzőkori tudósítás. *A felsőlövői Berzsenyi-kör* november 12-én tartott rendes ülésén a «Beesület» című elbeszélést olvasták fel és bírálták meg. Az elbeszélés szerzője Kohn Armin VIII. o. tanuló. — *A szászvárosi ev. ref. kollégium* «Arany János» önképzőköre november 18-án Vörösmarty-ünnepélyt rendezett a költő halálának 50-ik évfordulójára. Glück Manó beszédet mondott, Cziffra Miklós felolvasást tartott. Ajtai Lajos, Nisztor Teofil, Deák Zsiga, Balog Jenő, Ivás János szavaltak. — *Az ungvári «Dayka» önképzőkör* november 12-iki rendes ülésén Bene Jenő szavalt és Tompos Ferenc VII. o. t. felolvasott. Az ülés után a tanár-elnök az évvégi pályatételeket hirdette ki.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Nyelvőr novemberi füzetének első három cikke Szarvas Gábor emlékezetének áldoz. Tíz esztendeje immár, hogy a legnagyobb magyar nyelvészek egyike, a *Magyar Nyelvőr* és *Nyelvtörténeti Szótár* megteremtője elköltözött az élők sorából. Tanítványai, követői híven, szeretettel őrzik meg emlékezetét s most a szomorú évforduló alkalmával is felújítják, felelevenítik a nagy és jeles ember eszméit.

A folyóirat többi cikke között látjuk *Simonyi Zsigmond*nak, az érdekes szerkesztőnek az ikes ragozás történetéről való értekezésének ötödik közleményét. *Erdélyi Lajos* egy érdekes mondattani jelenséget ismertet. *Csapodi István* pedig a gyermek-pszichologia egyik nagy kérdéséhez, a gyermek nyelvhez szolgáltatt becses anyagot. *Keszthelyi Miklós* és *Kertész Manó* az irodalmi rovatot gazdagítják éles megfigyeléseikkel. — Tanulók a *Magyar Nyelvőrt* évi 10 korona helyett 6 koronáért rendelhetik meg (Budapest, IV. Ferenc József-part 27.).

Vörösmarty Mihály lírai és vegyes költeményei, a költő halálának félszázados évfordulója alkalmából, új, tetszetős kiadásban jelentek meg az *Olesó Könyvtár* c. vállalatban. Az új kiadás a költeményeket olyan sorrendben bocsátja közre, mint amilyen időrendben azokat Vörösmarty megírta. Itt találjuk első versét, a *Völgyi lakost*, mely 1821-ből való s az utolsó 1855-ből (Fogytán van napod). E két költemény közé esik az a fényes pálya, mely a magyar irodalomtörténetnek örökké ragyogó díszesze. A Vörösmarty, Petőfi, Arany triászának legidősebb tagja, de költeményeiben mindig ifjú marad. Hogy ki volt közülük a legnagyobb, a legjelesebb, hogy ki a magyar irodalomnak legkitünőbb költője, arra határozott feleletet nem tudunk adni. Csak annyit tudunk, hogy — három legjelesebb költőnk volt. S közöttük foglal helyet Vörösmarty is.

A csinos vászonkötésű könyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára 1 kor. s kaphatni minden könyvesboltban.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Mi a neve annak a spanyolországi baszk tartománynak, mely a baszk tartományok legnagyobbika, de legnépesebbje is? Határai északon Viscaya és Guipuscoa, délen a Logroño. Fővárosa Vittoria.

Schwemmer Mihály.

Számrejtvény:

- 1, 7, 8 Az égen van
6, 17, 22, 4 Időszak
12, 25, 20, 9, 2 Mondatrész
21, 10, 19, 8 Ezen járunk
14, 15, 16, 11, 15, 13, 17 Növény
18, 4, 5 Melléknév
11, 24, 23, 3, 19 Evőeszköz
1—25 Petőfi egyik versének első sora.

Strömpl Jenő.

Képrejtvény:

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Magyar Kereskedelmi Közlöny, Budapest.

Irodalomtörténelmi kérdés:

Írt-e Arany János drámát? Ha írt, ránk maradt-e? Tudjuk-e a címét? *Kovács Ferenc.*

Megfejtési határidő: 1905 december 10.

7. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számtani kérdés: A balzsebemben 108 korona van; a jobbsebemben 36 és a mellénysebemben 17. **Földrajzi kérdés:** Agnano. **Történelmi kérdés:** Alibunár. **Képrejtvény:** Ugyanazon körülmények között az egyik megelégedett és boldog, a másik elégedetlen és boldogtalan.

Helyesen fejtették meg: Török Emil, Kovács Ferenc, Hauer Ernő, Németh Vince, Holbész Aladár, ifj. Issekutz Aurel, Mattanovich Csaba, Lévai Pál, Hutter Kálmán, Gráci Solymossy Ella, Schwarz Donát, Györgyei Adolf, Mátis Béla, Salzer testvérek, Kónya Zoltán, Diener József, Strömpl Jenő, Majtinszky Aladár, Jankó János, ifj. Szitányi Károly, Mészáros György, Zurányi Gyula, Morberger Gyula, Paunc István, Binder Elemér, Steiner Pál, Török István, Föföldy Sándor, Melcer Béla, Csöke Endre, Meller Frigyes, Lieskó Andor, Mandl Leó és Mihály, Faragó István, Bodnár János, Szilágyi Tibor, Schletter Ö., Eckerdt E., Guttmann H., Irányi I., László J., Hauer E., Makk István B., Ungár S., Fenyvessy L., Ferjentsik S., Babarczy I., Hanke G., Vajda A., Balassa B., Madarassy P., Kemény K., Scheikker S.

A kitűzött könyvjutalmat (*Gaal Mózes*: A kard és a lant hőse.) *Mátis Béla* IV. oszt. polg. isk. tan., hosszúfalvi előfizetők nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

M. J. (Szatmár). 1. A rejtvények megfejtésével el-késtél. 2. A közlésre szánt rejtvények mindegyikét külön darab papírosra kell írni. **Szindarab.** Ajánljuk a következő szindarabokat: Az igazgató úr; bohózat 1 felvonásban. Ney után. Megjelent a *Színjátékok* c. kötetben, melyet *Pokorny E.* fordított magyarra. Ugyanitt jelent meg *Morus Tamás* tört. szomorújáték 4 felvonásban és a *Pudlásszobában* c. karácsonyi színjáték. A gyűjtemény ára 1 kor. 60 fill. s megrendelhető *Lampel Róbert*-nél, Budapesten, VI. Andrassy-út 21. **B. J.** (Kispest). Leveledet átadtuk a kiadóhivatalnak s ha kérésed teljesíthető, akkor bizonyára eleget fog tenni kívánságodnak. **F. S.** (Rozsnyó). A kiadóhivatal a hiányzó számot már elküldötte; reméljük, hogy megkaptad. **B. L.** (Budapest). Olvasd el *M. J.* (Szatmár) üzenetét, az neked is szól. **Fischhof Géza** (Szekszárd). A címváltozás alkalmával nemcsak az új címet kell megírni, hanem a régit is. **K. F.** (Ungvár). Tudósítása tárgytalanná vált; az önképzőköri híreket tessék a gyűlés napján megírni és postára tenni. **G. H.** (Nagyszőlős). A 6. szám rejtvényeit a határidő lejártá után küldte be; a 7-ét jókor kaptuk meg. **H. K.** (Koloszvár) és **T. J.** (Budapest). Előbbi üzenet önöknek is szól. **E. E.** (Nyíregyháza). 1. Rejtvényeidet nem közöljük. 2. Az önképzőköri tudósításokat beküldheted. **Sz. K.** (Dunaföldvár). 1. Rejtvényeidet nem közöljük. 2. Ha a fényképek szépek s lapunk olvasóit is érdeklik, szívesen közöljük azokat. 3. A bélyegeket elküldöttük az *Országos Allatvédőegyesület*-nek; reméljük már megkaptad a naptárokat. **H. L.** (Érsekújvár). Aki egy rejtvényt fejt meg, az is résztvesz a sorsolásban. **E. J.** Rejtvényeid közül válogatunk.

OLCSÓ CSEH ÁGYTOLL!!

5 kiló: új fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K, 36 K. Szállítás portómentes, utánvétellel. A kicserélés és visszavétel portómentes ellenében megengedtetik.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 60.
Post Pilsen, Böhmen.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

A PÁL-UTCAI FIÚK.

Elbeszélés a «Tanulók Lapja» számára.

Írta: Molnár Ferenc. 10

A fiúk lelkesen kiáltották az új elnök nevét:

— Éljen Kolnay!

Csak Barabás mondta vigyorogva:

— Abcug Kolnay.

Az elnök pedig folytatta:

— Ha titkár úr meg akarja tartani a titkári állást, akkor most velünk együtt le kell tennie a titoktartási becsületszót, mert ha Rác tanár úr megtudja, hogy ...

Ebben a pillanatban meglátta Nemecek a farakások közt sompolyogni Gerébet. Ha Geréb most elmegy, vége mindennek ... Vége az erődöknek, vége a grundnak ... De ha Boka itt a lelkére beszélne, még talán erőt venne rajta a jobb érzés. A kis szöke majdnem sirt dühében. Belevágott az elnök szavába:

— Elnök úr ... Én nem érek rá ... nekem el kell mennem ...

Weisz szigorúan kérdezte:

— Talán fél a titkár úr? Talán attól fél a titkár úr, hogy ha rájönnek, önt is megbüntetik?

De Nemecek már nem figyelt rá. Csak Gerébet nézte, aki meglapult a farakások között s azt várta, hogy a fiúk másfelé menjenek s ő azalatt kiosonhasson az utcára ... És mikor ezt meglátta, se szó, se beszéd, a faképnél hagyta a gitt-egyletet, összefogta elől a kabátját s uccu neki — mint a szélvész, keresztülvágtatott a grundon és kirohant a kapun.

Néma csönd lett a közgyűlésen. A siri csöndben aztán megszólalt az elnök, siri hangon:

— A tisztelt tagok mindnyájan látták Neme-

cek Ernő viselkedését. Kijelentem, hogy Nemecek Ernő gyáva!

— Úgy van! — harsogta a közgyűlés.

Sőt Kolnay ezt kiáltotta:

— Áruló!

Richter izgatottan jelentkezett szólásra:

— Indítványozom, hogy a gyáva árulót, aki az egyletet a bajban cserbenhagyta, csapjuk le a titkárságról, zárjuk ki az egyletből s vegyük bele a titkos jegyzőkönyvbe, hogy áruló!

— Éljen! — hangzott egyszerre minden torokból. S az elnök néma csöndben hirdette ki az ítéletet:

— A közgyűlés Nemecek Ernőt gyáva árulónak jelenti ki, a titkárságból lecsapja és az egyletből kizárja. Jegyző úr!

— Jelen! — szólott Leszik.

— Vegye be a jegyzőkönyvbe, hogy Nemecek Ernőt a közgyűlés árulónak nyilvánítja és írja a nevét kis betűvel.

Moraj futott végig a közgyűlésen. Az alapszabályok szerint ez volt a legszigorúbb büntetés. És sokan álltak körül Lesziket, aki azonnal a földre ült, a térdére fektette azt az ötkrajcáros füzetet, mely az egylet jegyzőkönyve volt s nagy ákombákom betűkkel beleírta, hogy:

«nemecek ernő áruló!!!»

Így vette el Nemecek Ernőtől a gitt-egylet a becsületét ...

Nemecek Ernő pedig, vagy ha így jobban tetszik: nemecek ernő rohant, el a Kinizsi-utca felé, ahol Boka lakott egy kis szerény földszintes házban. Berohant a kapu alá s ott egyenesen nekiszaladt Bokának.

— Nini! — mondta Boka, mikor magához tért. — Hát te mit keresel itt?

Nemecek lihegve mondta el tapasztalatait s